

PROGRAM
**KOMPETENCEUDVIKLINGS
DAGE**
20.-21. MARTS 2013

TEMA: KOMPLEKSITET

SAMTÆNKINGSSEKTIONEN

VELKOMMEN TIL ET PAR SPÆNDENDE KOMPETENCEUDVIKLINGS-DAGE PÅ KASTELLET

Det er nu syvende gang, at vi med stor fornøjelse kan byde velkommen til et par spændende kompetencedage på Kastelet sammen med vores samarbejdspartnere. Denne gang får vi besøg af 14 indlægholdere, der bredt vil dække emnet kompleksitet, med det ene formål, at bidrage til samfundsvigtige virksomheders robusthed overfor kriselignende scenarier. Det er vores håb, at dagene kan skabe et rum for læring og refleksion så deltagerne bagefter kan vende hjem med inspiration og værktøjer til gavn for den enkelte virksomhed såvel som for samfundets samlede robusthed. Derudover er det også hensigten med dagene, at introducere forskellige og "skæve" tilgange, med baggrundsmæssigt meget varierede indlægholdere med henblik på at skabe inspiration og nye tanker.

Rammen for dagene er som sædvanligt sikkerheds- og beredskabsområdet og målgruppen er vores B-medlemmer i samfundsvigtige virksomheder, vores sikkerheds- og beredskabsvejledere samt nærmeste samarbejdspartnere.

PROGRAM

Onsdag d. 20 marts

- 08:30 – 09:00: Registrering
- 09:00 – 09:10: Velkomst/Den Kommitterede for hjemmeværnet (Jens Hald)
- 09:10 – 09:30: Introduktion til programmet og deltagerne (Claus Bjørnelund)
- 09:30 – 11:00: Nudging! (Line Groes)
- 11:00 – 11:45: Case: Risk Management i DSB (Hardy Olsen)
- 11:45 – 12:45: Frokost
- 12:45 – 13:45: Højrisiko og komplekse situationer (Johan Bergström)
- 13:45 – 14:00: Pause
- 14:00 – 14:45: Resiliensbegrebet – ud fra et antropologisk perspektiv (Jesper Poulsen-Hansen)
- 14:45 – 15:45: Introduktion til spillet "ROBUST" (Claus Bjørnelund)
- 15:45 – 16:00: Pause
- 16:00 – 17:00: Fra uorden til torsdagskoncert (Line Fredens)
- 17:00 – 17:30: Pause og klargøring til aftensmad
- 17:30 – 18:30: Middag (Bøf stroganoff + citronfromage) plus klargøring til Johnnys Corner
- 18:30 – 20:30: Livsanskuelser og livsværdier. Facilitator: Johnny G. Larsen. Gæst: Stephen Egede Glahn

Torsdag d. 21. marts

- 08:30 – 09:00: Registrering
- 09:00 – 09:15: Velkomst og introduktion til dagens program
- 09:15 – 10:00: Ekstremt vejr i Danmark i fremtiden (Ole B. Christensen)
- 10:00 – 10:15: Pause
- 10:15 – 11:00: Risikoperception (Henning Boje Andersen)
- 11:00 – 11:45: Trends indenfor sikkerheds- og beredskabsområdet i erhvervslivet (Anders Busk Sørensen)
- 11:45 – 12:30: Frokost
- 12:30 – 13:00: Sværmintelligens og Den Kontinuerlige Virksomhed (David Pepke)
- 13:00 – 13:30: København – et nyt centrum for katastrofeforskning (Rasmus Dahlberg)
- 13:30 – 13:45: Pause
- 13:45 – 14:30: Crowd Safety og Eget Beredskab (Jan Sørensen)
- 14:30 – 14:45: Pause
- 14:45 – 15:30: Case: Kriseledelse på Avedøreværket og Amagerværket (Bo Bennesen og Stefano Weilguny)
- 15:30 – 16:00: Evaluering og afslutning

Praktiske forhold:

- Kompetenceudviklingsdagene finder sted på Kastelet 82, Generalstok (Den Gamle Varmecentral)
- Tilmelding sendes pr. mail til info@samtaenkning.dk inden d.15.marts kl.16:00
- Husk at skrive i tilmeldingen om du deltager i middagen onsdag aften. Fri påklædning/uniform begge dage
- Du er velkommen til at deltage på enkelte indlæg, en halv, hel eller begge dage – giv blot besked herom

Nudging!

Nudging handler om, hvordan vi kan påvirke menneskers handlinger og adfærd uden at ty til de traditionelle instrumenter, som fx regler, sanktioner og forbud. Du vil få en indføring i at forstå og forandre menneskelige handlinger og adfærdsmønstre. Oplægget giver dig syv konkrete nudging-metoder, som du kan bruge direkte i din egen organisation, når du kommer hjem. Det hele vil være krydret med en række cases og eksempler fra ind- og udland. Oplægget bygger på den seneste forskning og nyeste erfaringer med implementering af nudges i krydsfeltet mellem adfærdsøkonomi, innovation og kognitiv psykologi.

Case: Risk Management i DSB

Indlægsholderen vil fortælle om Risk Management i forbindelse med beredskab og sikring i DSB, hvor bl.a. risiko- og sårbarhedsvurderinger indgår. Der er ikke noget "hokusfokus" i Risk Management og indlægsholderen vil vise, at der udelukkende er tale om sund fornuft, hvor vi med simple metoder bliver i stand til at forberede os på uønskede hændelser, herunder at drage omsorg for sine kunder, medarbejdere, værdier og samfund, når der opstår uønskede hændelser. Hvad der skal til, for at forebygge, afværge og håndtere en krisesituation, således at virksomhedens drift og produktionsapparat også er produktionsdueligt i krisesituationer.

Complexity and joint cognitive systems

In this Presentation Dr. Johan Bergström will use cases from his doctoral dissertation, entitled Escalation: Explorative studies of high-risk situations from the theoretical perspectives of Complexity and Joint Cognitive Systems, in order to seek a theory of decision making and organizing which is not rooted in enlightened paradigms of organizations as machines and rationality as a main goal. Instead Johan will find inspiration in post-modern ideas of organizational behavior emerging from local rationality and local actions, from relationships and interactions, from history and power. Johan hope that the lecture, rather than give answers, will help us raise important questions for how we analyze performance in our complex safety-critical systems. The Presentation will be in Swedish.

Resiliensbegrebet – ud fra et antropologisk perspektiv

Når kriser indtræffer, bringes et kompliceret netværk af beslutningstagere, maskiner og systemiske funktioner i spil overfor og med hinanden. I midten af det hele står borgerne, der ofte både lever under og med krisen. I megen risiko- og krisestyrt fremstår borgerne ofte som sårbare og beskyttelsestrængende væsner, men den antropologiske katastrofeforskning viser faktisk, at der er store ressourcer blandt borgere. Disse ressourcer er nært forbundet med lokalsamfundets nervetråde, sætter dem ikke blot i stand til at tage langt bedre vare på sig selv end tidligere antaget, men de rummer også en stor hærtnings- og genrejsningskraft. Dette indlæg er en introduktion til, hvad resiliens kan betyde og betyder for krisehåndtering.

Introduktion til spillet "ROBUST"

ROBUST er et nyt dilemmaspil, som skal bidrage til at højne sikkerheds- og beredskabskulturen i samfundsvigtige virksomheder. Omdrejningspunktet er en række kort, som spillerne efter tur trækker og som sætter den enkelte i en række scenarier, der indeholder et dilemma, hvor spilleren skal træffe et valg, beslutte eller handle. ROBUST består af en almen del, der kan spilles i alle typer samfundsvigtige virksomheder samt en database på internettet, hvor at den enkelte virksomhed kan lave egne skræddersyet dilemmaer, som eventuelt kan deles med andre. På indlægget vil konceptet og intentionerne bag ROBUST, typer af kort samt hvordan det spilles, blive præsenteret.

Fra uorden til torsdagskoncert – Kunstneren og håndværkeren i dialog

Eksperten kan sit håndværk, men det er kunstneren, der leverer opfindsomheden. Dirigenten, der står foran orkesteret, og lederen, der møder medarbejderne, skal kunne deres håndværk, og de har værktøjer til at gøre det. Dirigenten møder orkesteret mandag morgen, for at skabe fælles fodslag. Der laves aftaler, og alting syntes at være på skinner op til koncerten. Men så opstår der alligevel en uforudset hændelse. Utallige ledere mestrer deres håndværk, mens kunstneren blandt dem kan noget mere. Indlægget giver et sjældent indblik i en meget anderledes verden, der har pudsige paralleller til krisestyrt. Indlægsholderen giver derudover et nummer på violinen.

Livsanskuelser og livsværdier

Johnnys Corner. Facilitator: Johnny G. Larsen. Gæst: Stephen Egede Glahn. Se personbeskrivelse på bagsiden.

Ekstremt vejr i Danmark i fremtiden

Indlægget vil der blive taget udgangspunkt i de samlinger af regionale klimamodeler, som er blevet opbygget gennem mange år. Modellerne simulerer typisk vejr og klima. Med regionale klimamodeler udføres simuleringer ind til slutningen af dette århundrede med forskellige scenarier for menneskeskabt klimapåvirkning. Man kan således lave statistik på simuleret vejr både nu og i fremtiden. Indlægsholderen vil give et indblik hvad man kan og ikke kan forudsige om fremtidens klima og giver derved en indsigt i hvordan DMI arbejder med prognoser m.m.

Risikoperception

Risikoperception betegner lægfolks og eksperter opfattelse af risici i forbindelse med naturskabte og menneskeskabte hændelser og processer, herunder naturkatastrofer, teknologiske og biomedicinske hændelser og produkter. Foredraget giver en oversigt over vigtige forskningsresultater inden for risikoperception med særlig reference til sikkerhedskritiske industrier og indsatsområder.

Trends indenfor sikkerheds- og beredskabsområdet i erhvervslivet

Med udgangspunkt i forskellige konkrete eksempler og krisehændelser de senere år gives bud på de nuværende og forventede trends indenfor sikkerheds- og beredskabsområdet i erhvervslivet. Hvilket fokus har erhvervslivet på sikkerheds- og beredskabsområdet i dag – og i hvilken grad er virksomhederne reelt blevet helhedsorienterede på disse områder? Hvilke forhold eller aspekter har det største fokus i relation til sikkerhed og beredskab og er der særlige emner eller områder, som en ledelse eller bestyrelse særligt har fokus på?

Sværminelligens og den kontinuerlige virksomhed

Hvordan får man som virksomhed taget fat på Business Continuity Management? Er det nok at lave en plan for fortsat drift – eller skal der flere tiltag til at gøre virksomheden kontinuerlig? Hvad kan virksomheder lære af sværme af bier og myrer, wikipedia og jordskælvet i Haiti – og hvordan hænger disse ting i øvrigt sammen? Med afsæt i Dr. Len Fishers bog "The Perfect Swarm" kan kompleksitetsteori og sværminelligens kobles med Crowd Sourcing og moderne medier, og forvandles til et simpelt værktøj som samfundsvigtige virksomheder kan anvende.

København nyt centrum for katastrofeforskning!

Katastrofer fylder meget i samfundsdebatten. Derfor er det glædeligt, at Københavns Universitet har bevilget 18,8 mio. kroner til tværfaglig forskning i katastrofer. Dermed bliver København de kommende fire år centrum for et af de mest ambitiøse forskningsprojekter på området nogensinde. Projektet "Changing Disasters" er et samarbejde mellem alle seks fakulteter på Københavns Universitet og afvikles i samspil med forskningscenteret Copenhagen Center for Disaster Research (COPE) og Master of Disaster Management-uddannelsen.

Crowd Safety og Eget Beredskab

Crowd Safety handler om sikkerheden ved arrangementer, hvor mange mennesker samles – især udendørs. Det er et område der forholdsvis nyt og i indlægget vil der overordnet blive talt om sikkerheden ved udendørs arrangementer. Eget Beredskab er virksomhedens eget "brandvæsen" som assisterer det lokale brandvæsen ved ulykker (brand) i virksomheden. Den grundlæggende uddannelse i Eget Beredskab er hjælperøgdykkeruddannelse. Beredskabsleder uddannelsen er en uddannelse hvor målet er at give deltageren den nødvendige viden og de nødvendige færdigheder til at indgå i virksomhedens daglige beredskab herunder brandsikkerheden, forebyggelse af brand m.m.

Case: Kriseledelse på brande på Avedøreværket og Amagerværket

I august 2012 var der brand i 50 meters højde på Avedøreværket syd for København. Øjenvidner ser brandmænd på en kran, der bekæmper ilden med kraftige vandstråler fra alle sider, men ind i mellem stiger store stikflammer og sort røg op fra værket. Og i december 2012 blev der konstateret brand på taget af arbejdslageret til biopiller på Amagerværket. Også her udvikles kraftig brand og røg. I dette indlæg vil der blive fokuseret på hvordan kriseledelsen foregik, set fra de samfundsvigtige virksomheders perspektiv.

PRÆSENTATION AF INDLÆGSHOLDERNE I DEN RÆKKEFØLGE DE OPTRÆDER I PROGRAMMET:

- Line Groes** Line er direktør og stifter af IS IT A BIRD. IS IT A BIRD er et lille forandringsbureau med speciale i at skabe indsigter i menneskers liv og adfærd og sætte dem i hjertet af beslutningstagen. Line har mange års erfaring med rådgivning af offentlige og private virksomheder indenfor strategisk og praktisk innovation samt brugerindsigt. Line er uddannet sociolog og har tidligere arbejdet med analyse og innovation i hhv. Innovation Center Copenhagen, MindLab og Økonomi- og Erhvervsministeriet.
- Hardy Olsen** Hardy har mere end 33 års erfaring inden for jernbanedrift og er eksamineret Leadauditor, teknonom af kvalitetsstyringslinjen, beredskabsleder-uddannet og har en lang række andre uddannelser og kurser i relation til de jobs, som Hardy har bestridt igennem tiden. Hardy har i de seneste 7 år været beredskabschef og har i den forbindelse struktureret DSB's beredskab og udviklet en beredskabshåndbog. Tidligere har Hardy i næsten 20 år været kvalitetskonsulent og kvalitetschef, herunder udviklet kvalitets- og arbejdsmiljøhåndbøger.
- Johan Bergström** Johan is an Associate Professor at Lund University Centre for Risk Assessment and Management. Johan conducts research mainly within the fields of Systems Safety and Cognitive Systems Engineering, but in the spring of 2013 he will begin postdoctoral research on the more grand-scale topic of Societal Resilience. Furthermore Johan is the program manager of Lund University's Master Program in Human Factors and Systems Safety, involving students representing different high-risk industries from the entire world. Johan has a great interest in how post-modern thinking can help us review our current doctrines on topics of decision making and organizational life.
- Jesper Poulsen-Hansen** Jesper Poulsen-Hansen er antropolog fra Københavns Universitet og partner i virksomheden Gemeinschaft. Jesper arbejder med den kreative udvikling af social robusthed – resiliens – ved at skabe socialt bæredygtige løsninger, der ikke blot minimerer risiko, men som skaber overskud til og gennem lokalsamfund. Jesper har derudover arbejdet med konceptudvikling i forhold til design og tv-tilrettelæggelse, og han har akademisk beskæftiget sig med problemer og kriser som konstruktive omdrejningspunkter til at skabe innovative og kreative løsninger.
- Claus Bjørnelund** Claus Bjørnelund er chefkonsulent og erhvervsfaglig koordinator i Samtækningssektionen. Udover en kandidatgrad i Statskundskab, er Claus psykoterapeut fra en statsakkrediteret psykoterapeutuddannelse og har en mastergrad i krisestyling (MDMa) fra Københavns Universitet. Claus har tidligere gjort karriere i erhvervslivet blandt andet hos Group 4 Falck, hvor han var afdelingschef for G4F's psykologiske krisehjælp i Oslo.
- Line Fredens** Line er koncertmester for 2. violin gruppen i Malmø Symfoniorkester og har som violinist i Jalina Trio turneret og vundet toppriser ved store internationale konkurrencer. Herudover er hun certificeret coach og underviser i entreprenørskab på musikkonservatoriet i Århus. Hun har PD i supervision og vejledning fra UCC, og er desuden masterstuderende i læreprocesser med specialisering i organisatorisk coaching ved Ålborg Universitet.
- Stephen Egede Glahn** Stephen har som ung været A-officer ved kamptropperne og Jægerkorpsset. Uddannet bl.a. i USA, Tyskland og England og Ranger School i USA. FN-tjeneste i GAZA 1961 og Cypern 1970. 7 år som major i FE, heraf de 6 som chef for Indlandscentrets 2. sektion (kontrafterretningstjeneste). Som 42-årig blev Stephen præsteordineret og præst i Munkebjergby, hvor han virkede de næste 26 år. Stephen, der i dag er 76 år, er direkte efterkommer af missionæren og Grønlands apostel, Hans Egede og bor i dag i Nordsjælland.
- Ole Bøssing Christensen** Ole er seniorforsker på Danmarks Klimacenter på DMI. Danmarks Klimacenter beskæftiger sig bl.a. med numerisk modellering af klimaændringer som følge af naturlige og menneskeskabte påvirkninger. DKC indgår i utallige internationale samarbejdsprojekter, hvor numeriske simuleringer samles og sammenlignes, og hvor konsekvenser for samfund og natur estimeres. Ole har en Ph.d. i fysik og har været ansat på DMI siden 1993 og beskæftiger sig især med regionale klimamodeller.
- Henning Boje Andersen** Henning er professor mso, Safety and Risk Management Group på DTU. Henning har været ansat ved det daværende Forskningscenter Risø fra 1984, og siden 2009 ved DTU i Kgs. Lyngby. Hans forskning er rettet mod menneskelige og organisatoriske faktorer betydning for sikkerhed og pålidelighed i socio-tekniske systemer, herunder betydning af menneske-maskine grænseflader. Han har primært beskæftiget sig med projekter om sikkerhedskritiske processer inden for sundhedsvæsenet, procesindustrien samt transportsektoren, herunder telemedicin og kommunikation.
- Anders Busk Sørensen** Anders er partner og leder af Enterprise Risk Management i Willis I/S. Civilingeniør (International teknologiledelse), certificeret coach og NLP Master i kommunikation. Han har mere end 15 års erfaring med forretnings- samt strategiudvikling i flere større danske virksomheder i såvel ind- og udland. Han har over 10 års erfaring med risikostyring og ERM og rådgiver ud fra en bred indsigt i både produktionsmæssige, økonomiske, kommercielle, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Hans erfaring med kriseledelse spænder fra organisationsændringer, nedlukning af fabrikker, mediehetz, til at genetablere forsyningskæder efter leverance- eller produktionsnedbrud.
- David Pepke** David er studerende ved Katastrofe- og Risikomanageruddannelsen på Professionshøjskolen Metropol, og fokuserer i sit studie på praktisk anvendelse af eksisterende teorier og systemer i beredskabsprofessionen. Koblingen mellem den akademiske sfære og den professionelle verden er i højsædet på uddannelsen, og ved hjælp af den gennemgående praktik har de studerende rig mulighed for at bruge teorierne i praksis. David arbejder ved siden af studiet med beredskabsplanlægning, projektledelse og business continuity management i sin virksomhed PEPKE.
- Rasmus Dahlberg** Rasmus er historiker, phd. studerende og ekstern lektor ved COPE på Københavns Universitet, hvor han underviser i katastrofehistorie og – fænomenologi på Master of Disaster Management. Forfatter til bl.a. Den menneskelige faktor (2004), Små og store ulykker (2008) og 100 år med katastrofer (efterår 2012). Kursusleder og oplægsholder for bl.a. A.P. Møller-Mærsk, Servicestyrelsen, Statoil og Novo Nordisk. Aktiv samarit i Røde Kors og uddannet frivilligkoordinator i Beredskabsforbundets katastrofeorganisation. Desuden fiktionsforfatter med forkærlighed for kaos, kompleksitetsteori og katastrofescenarier. Har blandt andet udgivet katastrofe-romanen "Solstorm".
- Brandinspektør Jan Sørensen** Jan har været ansat i Københavns Brandvæsen siden 1976 som brand-/ambulancemand og senere blev han brandinstruktør. Blev uddannet kredslovsrøgdykker, afløser på alarmcentralen og i 1997 blev Jan brandinspektør. I 2004 blev han Områdeleder for Rådgivning og Uddannelse som primært beskæftiger sig med uddannelse og rådgivning ifm brandsikkerhed. I gennem tiderne har Jan undervist bl.a. på Beredskabsstyrelsens daværende Bernstorff Slot, Beredskabsstyrelsens Kursuscenter, Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole, Konservatorskolen og Dansk Arbejdsgivers kursuscenter Egelund Slot.
- Bo Bennesen og Stefano Weilguny** Bo arbejder som arbejdsmiljøleder i DONG Energy Thermal Power og har blandt andet ansvar for det daglige arbejdsmiljøarbejde samt at få udført de beslutninger som arbejdsmiljøorganisationen træffer. Bo er oprindeligt uddannet Elinstallatør og har udover miljø- og arbejdsmiljøarbejdet i en længere årrække også beskæftiget sig med sikkerheds- og beredskabsområdet. Stefano er sikkerhedsleder i Vattenfall og har det overordnede ansvar for sikkerheds- og beredskabsområdet på Amagerværket. Oprindeligt er Stefano uddannet maskinmester.

Samtækningssektionen

Søkvæsthuset

Overgaden Oven Vandet 62B, 1415 København K

